

Bijlage 8 bij het besluit van de Vlaamse Regering van tot wijziging van de regelgeving over de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs, de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene personenzorg, auto, bibliotheek-, archief- en informatiekunde, drankenkennis, Europese hoofdtalen richtgraad 1 en 2, Europese neventalen richtgraad 1 en 2, Europese talen richtgraad 3 en 4, Hebreeuws, horeca, ICT-technieken, mechanica-elektriciteit, Oosterse talen, Scandinavische talen, Slavische talen en specifieke personenzorg

Bijlage XX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene personenzorg, assistentie vrije zorgberoepen en specifieke personenzorg

Beroepsopleiding

Studiegebied Specifieke personenzorg •
01.02.2022

Begeleider in de Sociale Economie

Opleidingsprofiel secundair volwassenenonderwijs

BO SP 003

REFERENTIEKADER:

ERKENDE BEROEPSKWALIFICATIE: "BEGELEIDER IN DE SOCIALE
ECONOMIE"

NIVEAU BEROEPSKWALIFICATIE: 4

Begeleider in de Sociale Economie

OMSCHRIJVING OPLEIDING

In de opleiding Begeleider in de sociale economie leert men doelgroepwerknemers coachen alsook het productieproces en het takenpakket voor de doelgroepwerknemers organiseren, teneinde de vaardigheden van de doelgroepwerknemers aan te scherpen, hun maatschappelijke integratie en een eventuele tewerkstelling in het normaal economisch circuit te bevorderen.

RELATIE OPLEIDING BEROEPSKWALIFICATIE

Elke module is samengesteld uit de competenties en de descriptorelementen kennis en vaardigheden van de erkende beroepskwalificatie.

De descriptorelementen context, autonomie en verantwoordelijkheid gelden als algemeen kader voor de volledige opleiding.

SAMENHANG

De opleiding Begeleider in de sociale economie heeft inhoudelijke raakvlakken met een aantal andere opleidingen in de social profitsector; formeel zijn er evenwel geen gemeenschappelijke modules.

Cursisten met een eerder technisch profiel zullen in deze opleiding vooral baat hebben bij het verwerven van sociale en coachingsvaardigheden en competenties om met doelgroepwerknemers om te gaan. Cursisten met een eerder sociale of pedagogische vooropleiding, zullen in deze opleiding vooral baat hebben bij het verwerven van (generieke) technisch-organisatorische competenties (planning, werkorganisatie, klant- en productiegerichtheid, veiligheid op de werkvloer enz.).

Deze opleiding heeft tot doel de match te realiseren tussen de mensgerichte en de productiviteitsgerichte vereisten van het beroep.

LINK BEROEPSKWALIFICATIE

[Begeleider in de sociale economie \[2020\]](#)
BK-0533-1

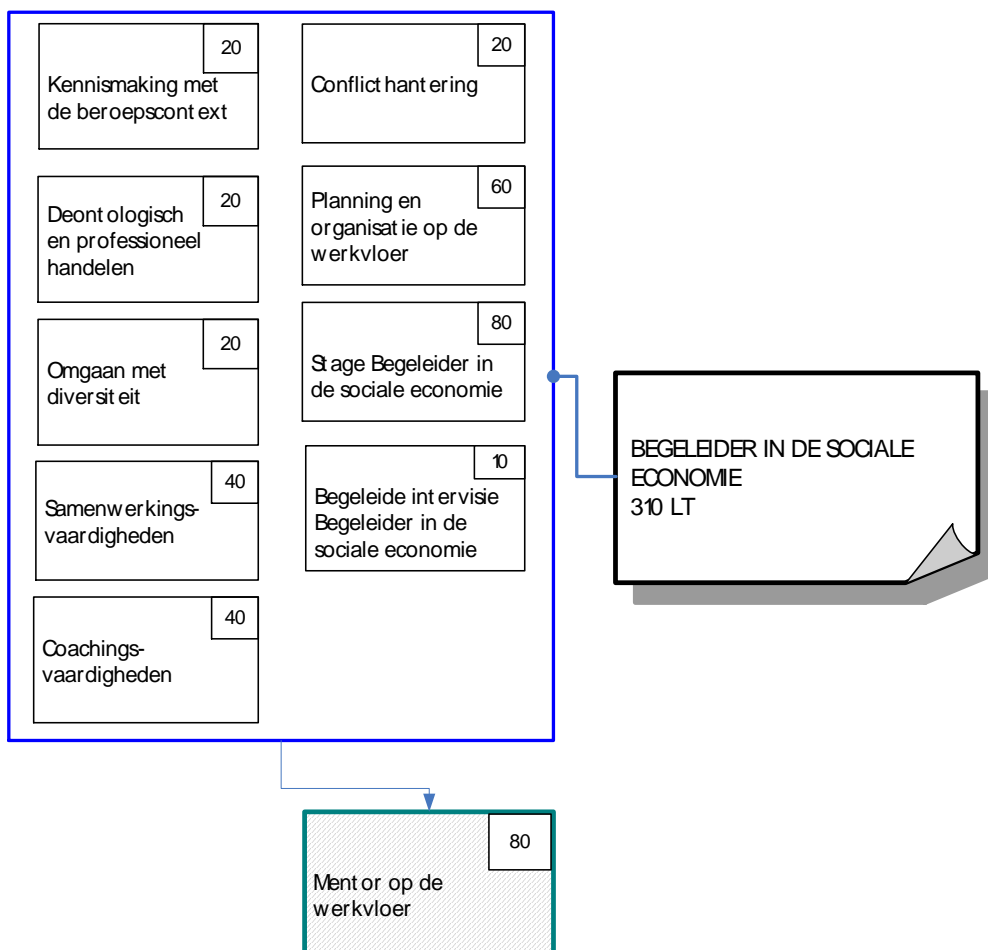
MODULAIR TRAJECT

De opleiding "Begeleider in de sociale economie" bestaat uit 9 modules:

- Kennismaking met de beroepscontext	20 Lt	M SP	031
- Deontologisch en professioneel handelen	20 Lt	M SP	032
- Omgaan met diversiteit	20 Lt	M SP	033
- Samenwerkingsvaardigheden	40 Lt	M SP	034
- Coachingsvaardigheden	40 Lt	M SP	035
- Conflicthantering	20 Lt	M SP	036
- Planning en organisatie op de werkvloer	60 Lt	M SP	037
- Stage Begeleider in de sociale economie	80 Lt	M SP	038
- Begeleide intervisie Begeleider in de sociale economie	10 Lt	M SP	039

Na de opleiding kan een uitbreidingsmodule gevolgd worden. Deze maakt geen deel uit van het certificaatraject:

- Mentor op de werkvloer	80 Lt	M PZ	G960
--------------------------	-------	------	------

CERTIFICERING

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.

Deze opleiding leidt tot het certificaat Begeleider in de sociale economie en een bewijs van beroepskwalificatie van niveau 4 van Begeleider in de sociale economie.

OPLEIDINGSDUUR

De opleiding omvat in totaal 310 lestijden.

INSTAPVEREISTEN

GEEN PIJLEN TUSSEN MODULES

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

[Decreet volwassenenonderwijs](#)

PIJLEN TUSSEN MODULES

De cursist is door de pijl gebonden aan een verplichte volgorde in het traject. De cursist beschikt over het deelcertificaat van de module die in sequentieel verband staat met de betrokken module (= verbonden via de pijl) of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

UITBREIDINGSMODULES

De cursist beschikt over het certificaat van de opleiding Begeleider in de sociale economie of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Modules

MODULE KENNISMAKING MET DE BEROEPSCONTEXT

SITUERING

In deze module maakt de cursist kennis met de verschillende contexten en de diversiteit aan organisaties binnen de sociale economie (maatwerkbedrijven, lokale diensteneconomie) waarin een begeleider in de sociale economie kan tewerkgesteld worden en met het takenpakket van een begeleider in de sociale economie. De cursist verwerft ook inzicht in de eigen beginsituatie.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

NR	COMPETENTIES	TE INTEGREREN KENNIS
11	<p><i>Onderzoekt de werkzaamheden van een begeleider in de sociale economie</i></p> <ul style="list-style-type: none">– Beschrijft de verscheidenheid aan beroepscontexten waarin een begeleider in de sociale economie kan tewerkgesteld worden– Schetst de handelings- en omgevingscontext van een begeleider in de sociale economie– Legt de link tussen de vereiste competenties op het niveau van het organisatorisch werk in een productieomgeving en de begeleiding van doelgroepwerknemers– Analyseert de eigen beginsituatie ten aanzien van de competentievereisten van het beroep	<ul style="list-style-type: none">– Basiskennis van contexten (maatwerkbedrijven, lokale diensteneconomie, ...)– Kennis van doelgroepen in de sociale economie– Kennis van basismethoden voor (zelf-)reflectie– Basiskennis van functioneel ICT-gebruik gerelateerd aan de eigen werkzaamheden

SITUERING

In deze module leert de cursist handelen volgens de professionele, ethische en deontologische principes met respect voor de achtergrond van de doelgroepmedewerker en met oog voor het eigen referentiekader.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

NR	COMPETENTIES	TE INTEGREREN KENNIS
1	<p><i>Handelt professioneel en volgens de deontologische principes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Handelt volgens professionele, ethische en deontologische principes – Handelt met oog voor het eigen referentiekader (1) – Bouwt een relatie op met respect voor de medische, sociale en culturele achtergrond van de doelgroepmedewerker – Draagt bij tot empowerment (2) van de doelgroepmedewerker – Verzorgt taal, hygiëne en voorkomen in kader van voorbeeldfunctie 	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van beroepsethiek en deontologisch handelen – Basiskennis interne procedures m.b.t. welzijn op het werk en deontologie – Kennis van het eigen referentiekader

(1) Eigen referentiekader: iedereen kijkt naar de realiteit vanuit het eigen referentiekader. Dit referentiekader is als het ware een soort bril die de eigen waarneming 'filtert'. Dit referentiekader bestaat uit (levens)ervaringen, opleiding, cultuur, karakter, normen en waarden, kennis en (voor)oordelen. Omdat ieders referentiekader uniek is, heeft iedereen een persoonlijk beeld van wat waar is.

(2) Empowerment: empowerment is een proces van versterking waarbij individuen, organisaties en gemeenschappen greep krijgen op de eigen situatie en hun omgeving en dit via het verwerven van controle, het aanscherpen van kritisch bewustzijn en het stimuleren van participatie. Empowerment focust op de krachten en mogelijkheden in de persoon en de omgeving.

MODULE OMGAAN MET DIVERSITEIT

SITUERING

In deze module leert men omgaan met allerlei vormen van diversiteit waarmee een begeleider in de sociale economie kan geconfronteerd worden.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

NR	COMPETENTIES	TE INTEGREREN KENNIS
2	<i>Gaat correct om met diversiteit</i> <ul style="list-style-type: none">– Eerbiedigt de persoonlijke levenssfeer van het individu/de doelgroep zonder discriminatie op grond van ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging of lidmaatschap of enig ander criterium op grond waarvan kan worden gediscrimineerd– Past de eigen communicatiestijl aan ten aanzien van het individu/de doelgroep	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van communicatietechnieken– Kennis van diversiteit: sociale (economische status, opleidingsniveau ...), etnische, religieuze of filosofische achtergrond, seksuele geaardheid, gender...– Kennis van de doelgroep
1	<i>Handelt professioneel en volgens de deontologische principes</i> <ul style="list-style-type: none">– Handelt met oog voor het eigen referentiekader– Bouwt een relatie op met respect voor de medische, sociale en culturele achtergrond van de doelgroepwerknemer	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van het eigen referentiekader– Kennis van de doelgroep

MODULE SAMENWERKINGSVAARDIGHEDEN

SITUERING

In deze module leert men adequaat communiceren en samenwerken met doelgroepwerknemers, collega's en klanten. De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

NR	COMPETENTIES	TE INTEGREREN KENNIS
3	<i>Werkt samen</i> <ul style="list-style-type: none">– Werkt samen met doelgroepwerknemers, collega's, leidinggevend en andere interne diensten om gemeenschappelijke doelstellingen te verwezenlijken in een klimaat van respect en vertrouwen– Overlegt om samen tot beslissingen te komen– Luistert naar en geeft feedback op het standpunt van de andere in de dagdagelijkse werking– Handelt flexibel in de samenwerking– Maakt het eigen professionele standpunt kenbaar tijdens overleg	<ul style="list-style-type: none">– Basiskennis van vergadertechnieken– Kennis van informatieoverdracht– Kennis van communicatietechnieken
4	<i>Bouwt eigen deskundigheid op</i> <ul style="list-style-type: none">– Maakt gebruik van feedback– Neemt deel aan teamvergaderingen– Informeert zich over ondersteunende vormingsactiviteiten	<ul style="list-style-type: none">– Basiskennis van vergadertechnieken– Kennis van communicatietechnieken– Kennis van het beschikbare en relevante opleidingsaanbod
7	<i>Zorgt voor een efficiënt en vlot lopende productie</i> <ul style="list-style-type: none">– Neemt deel aan overleg over verbeteringen in het productieproces	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van methodieken ter optimalisatie van processen (o.a. Lean en Lean-Katha)

MODULE COACHINGSVAARDIGHEDEN

SITUERING

In deze module leert men doelgroepwerknemers motiveren, begeleiden en evalueren.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

NR	COMPETENTIES	TE INTEGREREN KENNIS
8	<i>Geeft leiding en motiveert de doelgroepwerknemers</i> <ul style="list-style-type: none">– Geeft duidelijk kader aan: verwachtingen, afspraken, werkmethodes/werkinstructies– Geeft positieve feedback over de uitvoering van het werk– Geeft opbouwende kritiek over de uitvoering van het werk– Vraagt naar ideeën of voorstellen en geeft feedback hierover– Bevestigt doelgroepwerknemers die de regels correct naleven en gewenst gedrag vertonen– Draagt het organisatiebeleid uit naar de doelgroepwerknemers	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van communicatietechnieken– Kennis van de doelgroep– Kennis van coachingstechnieken– Kennis van groepsdynamica
9	<i>Begeleidt en evalueert doelgroepwerknemers individueel</i> <ul style="list-style-type: none">– Geeft iedere doelgroepwerknemer een takenpakket, aangepast aan hun mogelijkheden, competenties en interesses– Toont hoe een bepaalde opdracht wordt uitgevoerd geeft hierbij uitleg, herhaalt of past aan indien nodig– Luistert en gaat indien mogelijk in op de vragen van de doelgroepwerknemer– Stelt de doelgroepwerknemer gerust bij veranderingen– Neemt actief deel aan het POP (4) -proces– Merkt ongewoon gedrag op, spreekt de doelgroepwerknemer hier op aan en nodigt de doelgroepwerknemer uit om te vertellen wat er aan de hand is– Gaat op empathische wijze om met de doelgroepwerknemers waarbij de nodige afstand bewaard wordt om een professionele relatie te behouden– Past de eigen communicatiestijl aan de doelgroepwerknemer aan– Levert input voor de evaluatie van de doelgroepwerknemer– Signaleert wanneer een doelgroepwerknemer de mogelijkheid heeft om door te stromen, zowel intern (binnen eigen bedrijf) als extern (naar het regulier economisch circuit)	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van het eigen referentiekader– Kennis van communicatietechnieken– Kennis van het productieproces in de eigen organisatie– Kennis van de doelgroep– Kennis van de voorwaarden voor doorstroom naar het regulier economisch circuit (REC)
1	<i>Handelt professioneel en volgens de deontologische principes</i> <ul style="list-style-type: none">– Draagt bij tot empowerment van de doelgroepwerknemer	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van communicatietechnieken– Kennis van coachingstechnieken– Kennis van groepsdynamica
3	<i>Werkt samen</i> <ul style="list-style-type: none">– Luistert naar en geeft feedback op het standpunt van de andere in de dagdagelijkse werking	<ul style="list-style-type: none">– Kennis van communicatietechnieken– Kennis van coachingstechnieken

SITUERING

In deze module leert men ingrijpen bij conflicten met of tussen doelgroepwerknemers. Men leert met behulp van communicatietechnieken professioneel handelen om conflicten op te lossen of ze te beheersen, volgens de deontologische principes en met respect voor diversiteit.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

NR	COMPETENTIES	TE INTEGREREN KENNIS
<p>10</p>	<p><i>Grijpt in bij conflicten</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Vraagt bij een conflict naar het verhaal van de betrokken doelgroepwerknemers – Luistert zonder partij te kiezen – Stelt vragen om duidelijkheden en stoornissen in de communicatie bloot te leggen – Vraagt aan de doelgroepmedewerkers hoe ze de conflictsituatie zouden kunnen oplossen – Maakt afspraken om het conflict verzoenend af te sluiten – Wijst doelgroepmedewerkers op de afspraken die ze overtreden en herhaalt de afspraken – Verwijst indien nodig naar andere diensten 	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van de doelgroep – Kennis van communicatietechnieken
<p>1</p>	<p><i>Handelt professioneel en volgens de deontologische principes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Handelt volgens professionele, ethische en deontologische principes – Handelt met het oog voor het eigen referentiekader 	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van beroepsethiek en deontologisch handelen – Kennis van het eigen referentiekader
<p>2</p>	<p><i>Gaat correct om met diversiteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Past de eigen communicatiestijl aan ten aanzien van het individu/de doelgroep 	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van communicatietechnieken – Kennis van diversiteit: sociale (economische status, opleidingsniveau ...), etnische, religieuze of filosofische achtergrond, seksuele geaardheid, gender ... – Kennis van de doelgroep

SITUERING

In deze module leert men de werkzaamheden van de doelgroepwerknemers plannen en organiseren, rekening houdend met de wensen van de klant en met de kwaliteitsvoorschriften. Men ziet er ook op toe dat alles veilig, hygiënisch en conform de regels inzake welzijn op het werk verloopt.

De competenties en kennis komen geïntegreerd aan bod in de module. De module wordt als geheel geëvalueerd.

NR	COMPETENTIES	TE INTEGREREN KENNIS
5	<p><i>Plant en organiseert de werkzaamheden</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zet de eisen, wensen en specifieke aandachtspunten van de klant om in een opdracht - Volgt de voorraad van materiaal op en geeft de bestelling van het nodige materiaal door aan de verantwoordelijke - Splitst een opdracht in deeltaken zodat de uitvoering voor iedere doelgroepwerknemer haalbaar wordt - Maakt een planning op waarin rekening gehouden wordt met het uit te voeren werk en de beschikbare tijd, middelen en personeel - Past de planning aan wijzigende omstandigheden aan - Registreert aanwezigheden - Signaleert problemen tijdig 	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis van het productieproces in de eigen organisatie - Kennis van het eigen vakdomein - Kennis van planning en organisatie van het takenpakket - Kennis van de machines en het materieel - Kennis van kantoor- en bedrijfseigen software - Kennis van rekenkundige vaardigheden
7	<p><i>Zorgt voor een efficiënt en vlot lopende productie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgt ervoor dat de machines, hulpmiddelen, gereedschappen en grondstoffen klaar gezet worden zodat de doelgroepwerknemers ononderbroken kunnen doorwerken - Geeft een nieuwe opdracht zodra de vorige is afgewerkt - Gaat regelmatig kijken of de doelgroepwerknemers de taken correct uitvoeren - Grijpt onmiddellijk in bij verkeerde uitvoering van de taken of bij problemen - Controleert aan de hand van het productieorder en/of de richtlijnen van de organisatie of het eindresultaat bereikt is - Registreert afgewerkte producten en volgt rendement op - Voert kleine technische herstellingen uit of contacteert de technische dienst - Neemt deel aan overleg over verbeteringen in het productieproces 	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis van het productieproces in de eigen organisatie - Kennis van de machines en het materieel - Kennis van kantoor- en bedrijfseigen software - Kennis van rekenkundige vaardigheden - Kennis van de infrastructuur - Kennis van coachingstechnieken - Kennis van de opdracht - Kennis van de producten - Kennis van methodieken ter optimalisatie van processen (o.a. Lean en Lean-Katha)
6	<p><i>Werkt volgens de hygiëne-, veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften en ziet toe op de naleving ervan</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkt volgens hygiëne-, veiligheids-, milieu en kwaliteitsvoorschriften en ziet erop toe dat deze nageleefd worden - Treedt in interactie met de doelgroepwerknemers om hygiëne, veiligheid, milieuvoorschriften en kwaliteit te bewaken - Signaleert knelpunten - Licht regels en afspraken van de organisatie toe 	<ul style="list-style-type: none"> - Kennis van communicatietechnieken - Kennis van kantoor- en bedrijfseigen software - Kennis van hygiëne-, veiligheids-, milieu- en kwaliteitsvoorschriften - Kennis van regels en afspraken eigen aan de organisatie

	<ul style="list-style-type: none"> – Instrueert de medewerkers in het werken volgens hygiëne-, veiligheids-, milieu en kwaliteitsvoorschriften – Bekijkt samen met een deskundige of er aanpassingen (3) op de afdeling moeten gebeuren – Volgt de implementatie van deze aanpassingen op 	
4	<p><i>Bouwt eigen deskundigheid op</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Onderhoudt en verruimt de eigen kennis, vaardigheden en attitudes 	<ul style="list-style-type: none"> – Kennis van het productieproces in de eigen organisatie – Kennis van het eigen vakdomein

(3) Aanpassingen onder de vorm van hulpmiddelen: prothesen, voetbankjes, gebruik van kleuren, mallen, weegschalen, checklists...

SITUERING

In deze module module leert de cursist de reeds verworven competenties integreren en in een reële werkomgeving toepassen. De onderliggende kennis wordt verworven in de modules waaraan die kennis gekoppeld is (zie overige modules hoger in dit document).

NR	COMPETENTIES
1	<i>Handelt professioneel en volgens de deontologische principes</i>
2	<i>Gaat correct om met diversiteit</i>
3	<i>Werkt samen</i>
4	<i>Bouwt de eigen deskundigheid op</i>
5	<i>Plant en organiseert de werkzaamheden</i>
6	<i>Werkt volgens de hygiëne-, veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften en ziet toe op de naleving ervan</i>
7	<i>Zorgt voor een efficiënt en vlot lopende productie</i>
8	<i>Geef leiding en motiveert de doelgroepwerknemers</i>
9	<i>Begeleidt doelgroepwerknemers individueel en levert input voor de evaluatie van de doelgroepwerknemer</i>
10	<i>Reageert gepast op conflicten wanneer deze zich voordoen</i>

SITUERING

In deze module reflecteert men over het leerproces als begeleider in de sociale economie. Men leert het eigen handelen bijsturen om het professioneel handelen voortdurend te verbeteren.

NR	COMPETENTIES	KENNIS
12	<i>Reflecteert over het eigen handelen</i> <ul style="list-style-type: none">– Gaat adequaat om met feedback– Evalueert het eigen handelen en stuurt het bij– Verbeterd het eigen functioneren als begeleider van doelgroepwerknemers	– Kennis van reflectiestrategieën

SITUERING

Binnen heel wat werksettings wordt het opnemen van het peter-/meterschap, het mentorschap of de coaching van nieuwe medewerkers een functiegebonden uitbreiding. In deze uitbreidingsmodule verwerft de cursist vaardigheden in het coachen van stagiairs en/of nieuwe medewerkers.

NR	COMPETENTIES
	De cursist kan
13	<i>zich als mentor binnen een organisatie positioneren</i>
14	<i>het leer- en inwerkingsproces van stagiairs en nieuwe collega's op de verwachtingen van de organisatie afstemmen</i>
15	<i>een stagiair of nieuwe collega in de organisatie inwerken</i>
16	<i>een stagiair of nieuwe collega tot zelfontplooiing aanzetten</i>
17	<i>een stagiair of nieuwe collega begeleiden en coachen</i>
18	<i>een stagiair (mee) evalueren en beoordelen</i>
19	<i>zijn eigen begeleidingsstijl als mentor kritisch evalueren en bijsturen</i>

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van _____ tot wijziging van de regelgeving over de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs, de studiebekrachtiging en de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden algemene personenzorg, auto, bibliotheek-, archief- en informatiekunde, drankenkennis, Europese hoofdtalen richtgraad 1 en 2, Europese neventalen richtgraad 1 en 2, Europese talen richtgraad 3 en 4, Hebreeuws, horeca, ICT-technieken, mechanica-elektriciteit, Oosterse talen, Scandinavische talen, Slavische talen en specifieke personenzorg.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS